

STATENS VEGVESEN
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Thomas Aurdal, 71 25 84 67

Statens vegvesen - Vedtak om endring av utslippstillatelse for tunnelvann og massedeponi på Berge

Fylkesmannen i Møre og Romsdal viser til tillatelse av 16.11.2018 til forurensning fra etablering og drift av tunnel på fylkesvei 63 mellom Indreeide i Norddal kommune og Korsmyra i Stranda kommune og deponi for steinmasser på Berge. Vi viser også til søknad av 22.10.2019 om endring av denne og til øvrig korrespondanse i saken.

To hovedmomenter tas opp i endringssøknaden – fjerning av plastavfall fra masser og valg av tennsystem ved sprengning. Vegvesenet ønsker endring på vilkår i tillatelsen av 16.11.2018, men også at de samme momentene tas til vurdering i behandlingen av søknad av 02.10.2019 om masselager ved Øye, som er under behandling.

Fylkesmannens vurderinger

Omlasting av masser og fjerning av plast

I forrige vedtak er det et krav om at massene som tas ut fra tunnelen skal omlastes og sorteres utenfor tunnelåpningene, slik at synlige plastrester og annet avfall kan fjernes. Dette leddet var anbefalt i Multiconsults rapport av 03.07.2018. Vegvesenet skriver i endringssøknaden at slik håndtering av massene ved tunnelåpningene vil gi liten gevinst i forhold til tid og kostnad. I stedet foreslås det at fjerning av synlige plastrester utføres som del av den naturlige drivesyklusen.

Fylkesmannen understreker viktigheten av at mengden plast og annet avfall som tilføres naturmiljøet begrenses mest mulig, og fastholder derfor kravet om at det gjøres tiltak for å fjerne slikt avfall fra sprengsteinsmassene, men vil ikke kreve at dette gjøres i et eget ledd med omlasting utenfor tunnelåpningen, jf. vilkår 8.4 i tillatelsen, som nå er endret. Tiltakshaver står fritt til å velge hvor i prosessen, fra steinmassene sprenges løs til de plasseres i masselagrene, at tiltak for å fjerne plast og annet avfall settes inn, men det er viktig at mest mulig fjernes.

Bruk av elektroniske tennsystemer

I den opprinnelige tillatelsen er det krav om at det benyttes elektroniske tennsystemer. Dette er også foreslått i Multiconsults rapport av 03.07.2018. Vegvesenet skriver at plasmengden i seg selv bare i liten grad reduseres ved bruk av elektroniske tennere i stedet for nonelssystemer, men at

elektroniske kan være en fordel når sprengsteinsmassene skal benyttes til utfylling i sjø, som ved Nordøyvegen, da disse synker til bunns i stedet for å spre seg i naturmiljøet. Bruk av elektroniske tennere skal ha økt kostnadene betydelig i Nordøyveg-prosjektet. Masser fra masselageret ved Øye kan bli aktuelt å bruke til utfylling i sjø i fremtiden, men massedeponiet på Berge er i utgangspunktet ment å være et «plombert» deponi. Videre skriver Vegvesenet at de ikke vil bruke sprengsteinsmasser med nonelsystemer til utfylling midtsjøs, men de mener det kan være aktuelt der det fylles fra land, for der kan plastavfallet samles opp med siltgardin.

Fylkesmannen ønsker ikke at utgiftene ved et samfunnsnyttig prosjekt økes betydelig for en marginal reduksjon av mengden plastavfall, og vil derfor ikke stille krav om bruk av elektroniske tennsystemer i denne saken. Vi aksepterer bruk av nonelbasert tennsystem, men dette vil gi begrensninger for hvor sprengsteinsmassene kan gjenbrukes. Utfylling midtsjøs med masser med stort innhold av nonelslanger og lignende, må unngås. Også utfylling langs land må unngås dersom det ikke kan gjøres effektive tiltak for å hindre uakseptabel spredning av nonelslanger og annet avfall fra massene.

Vedtak om endring

Fylkesmannen i Møre og Romsdal endrer i medhold av forurensningsloven § 18 tillatelse av 16.11.2018 til utslipp i forbindelse med etablering og drift av tunnel på fylkesvei 63 mellom Indreeide i Norddal kommune og Korsmyra i Stranda kommune og deponi for steinmasser på Berge. Følgende momenter i tillatelsens vilkår 8.4 endres:

- Det kreves fremdeles fjerning av plast og annet avfall, men ikke som et eget ledd med omlasting utenfor tunnelåpning.
- Det kreves ikke lenger bruk av elektroniske tennsystemer.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Varsel om saksbehandlingsgebyr for endring av tillatelse

Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser mv. Vi varsler at det vil bli vedtatt et saksbehandlingsgebyr på kr 6 600 (gebyrsats 9) for arbeidet med endring av tillatelsen. Vår samlede ressursbruk ved gjennomgang av endringssøknaden, korrespondanse med søker og endelig ferdigstilling av endret tillatelse ligger til grunn ved fastsettelsen av gebyrsats.

Eventuelle kommentarer til varslet om gebyr skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal innen 2 uker, jf. forvaltningsloven § 16. Vedtak om gebyr vil bli fattet før utsendelse av faktura, og vedtaket vil kunne påklages.

Reglene om innkreving av gebyrer til statskassen for Fylkesmannens konsesjonsbehandlinger og kontroller finnes i forurensningsforskriften kapittel 39 og kan leses på www.lovdata.no.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagkoordinator

Thomas Aurdal
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Statens vegvesen Region midt

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 10.

Hvis virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra anlegget og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Virksomhetsdata

Virksomhet	Statens vegvesen Region midt
Beliggenhet/gateadresse	Julsundveien 9, 6404 Molde
Postadresse	Fylkeshuset, 6404 Molde
Org. nummer (bedrift)	974746123 (tilhører 971032081)
NACE-kode og bransje	84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Anleggsdata

Gårds- og bruksnummer	Korsmyra: Stranda kommune gnr 111 bnr 1 og bnr 2 Indreeide: Norddal kommune gnr 64 bnr 1, 2, 3, 4 og 18. Berge: Nordal kommune gnr 67 bnr 1
Lokalisering av anlegg UTM sone 32,	Korsmyra: 6890211 405120 Indreeide: 6895051 404541 Berge: 6898892 403222
Anleggstype	Midlertidig anleggsarbeid og utslipp fra tunnel

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2018.0973.T	1525.0076.01, 1524.0029.01 og 1526.0029.01

Tillatelse gitt: 16.11.2018	Endringsnummer: 1	Sist endret: 12.11.2019
Christian Dahl (e.f.) fagkoordinator		Thomas Aurdal overingeniør
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.</i>		

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	12.11.2019	8.4	<ul style="list-style-type: none"> • Plast og annet avfall behøves ikke sorteres ut i et eget ledd med omlasting utenfor tunnelåpningen, men kan fjernes i de ledd der tiltakshaver finner det mest hensiktsmessig. • Det kreves ikke lenger bruk av elektroniske tenntsystemer. Bruk av nonelbasert system medfører strengere krav til hvordan massene senere kan disponeres.

1. Tillatelsens rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra etablering og drift av tunnelen mellom Indreeide i Norddal kommune og Korsmyra i Stranda kommune på fylkesvei 63.

Tillatelsen gjelder tunnelvann i anleggsfasen bestående av produksjonsvann fra boring og sprenging, vaskevann og vann som lekker inn i anlegget fra det omliggende berget. Tillatelsen gjelder videre utslipp av tunellvaskevann og overvann fra tunnelen etter at den er tatt i bruk, heretter kalt driftsfasen.

Tillatelsen gjelder også eget deponi på Berge. Tillatelsen gjelder en total fyllingsmengde på 232 000 m³ tunnelstein.

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 03.07.2018 med underliggende dokumenter dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra anlegget som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 10.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra anlegget, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 9.4.

2.6 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Tabell 1: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om måleprogram jf. punkt 10.2

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser konsentrasjon
Utslipp i anleggsfasen	olje	5 mg/l
Utslipp i anleggsfasen	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
Utslipp i anleggsfasen	pH	5-8,5
Vann fra deponiet	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	olje	10 mg/l
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	pH	6-8

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

Tabell 2: Grenseverdier for utslipp av komponenter uten krav om måleprogram, men med krav om årlig vurdering og stikkprøvetaking jf. punkt 10.2

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser
		Langtidsgrense (g/år)
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	sink	1 500
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	kobber	1 000
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	bly	200
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	nikkel	1 300
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	krom	500
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	kadmium	15
Vaskevann og overflatevann i driftsfasen	Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH)	400

Fylkesmannen vil på bakgrunn av ny kunnskap eller ny teknologi kunne fastsette strengere grenser og/eller krav om målinger.

3.1.2 Renseanlegg

Vann fra tunnelen i anleggsfasen:

Renseanlegget skal dimensjoneres etter de beregnede maksimale vannmengder, og skal utformes slik at vannet fordeler seg jevnt over hele bredden av bassenget og strømmer med lavest mulig vannhastighet. Det skal være sikret mot frost og ha god adkomst og mulighet for kontroll og drift av anlegget. Det skal være mulig å pH-justere vannet før det går ut fra renseanlegget.

Vann fra verksted og vaskeplass for maskiner i anleggsfasen:

Vannet skal ledes til egen oljeutskiller før det ledes til renseanlegg for tunnelvann og videre til utslipp.

Vann fra tunnelen i driftsfasen:

Innholdet i overflatevannet og vaskevannet vil være bestemmende for om det skal etableres et renseanlegg. Dersom innholdet er over grenseverdiene i tabell 1 og 2, må vannet renses.

For deponiet:

Vannet som drenerer fra deponiet skal ledes via et sedimenteringsbasseng, eller tilsvarende reseinnetning, som reduserer partikkelinnholdet. Alternativt etableres infiltrasjonsgrøfter, dersom stedlige forhold tilsier at det er hensiktsmessig. Renseinnetningen kan fjernes når deponiet er ferdig tildekket.

3.2 Utslippspunkt for vann fra tunnelen

Utslippspunktene gjeler prosessvann, vaskevann og innlekkasjevann fra tunneldrivingen, samt vaskevann og overflatevann fra tunnelen i driftsfasen.

I påhuggsområdet ved Indreeide skal rensed vann ledes ut i elva som ligger ca. 160 meter nedstrøms.

I påhuggsområdet ved Korsmyra skal rensed vann ledes i en stikkrenne under fylkesvei 63 til bekkene som renner ut i Grandeelva.

4. Utslipp til luft

Diffuse utslipp til luft fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renselanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

5. Grunnforurensning og forurensete sedimenter

Anlegget skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på området og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen²/Fylkesmannen.

6. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes på anlegget, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.⁴

---

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

³ Jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

7. Støy

Det settes de samme støykravene som er satt i reguleringsbestemmelsene.

8. Avfall

8.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av anlegget. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

8.2. Håndtering av farlig avfall

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal virksomheten sikre slik at lageret ikke kan føre til avrenning til grunn, overflatevann eller sjø.

8.3 Slam fra renseanlegg

Slam fra sedimentasjonsbasseng og øvrige rensinstallasjoner er definert som avfall. Dette avfallet skal analyseres og leveres til godkjent mottak. Dato for tømming, mengde, analyseresultat og leveringssted skal journalføres.

8.4. Plast fra sprengningsarbeider

Foringsrør brukt som hullmarkering skal tas ut før sprenging. Det skal ikke benyttes plastarmering i tunnelen. Dersom det under sprengingen brukes nonelbaserte tennsystemer må sprengsteinsmassene unngås benyttet til utfylling midtsjøs i etterkant og benyttes til utfylling i strandkant bare dersom avfall effektivt kan utsorteres.

Det må iverksettes tiltak for å sikre at mest mulig plastavfall fra sprengningsprosessen og annet avfall fjernes fra massene og leveres til godkjent mottak og ikke spres i omgivelsene eller blir liggende igjen i masselageret. Tiltakene kan settes inn i de ledd i håndteringen av massene fra sprengning til plassering i masselager der det vurderes å være mest hensiktsmessig. Ved fremtidige uttak av steinmasser fra masselageret for gjenbruk, må eventuelt gjenliggende avfall fjernes fra området.

8.5 Krav til eget deponi for tunellmasser

8.5.1. Kategori

Deponiet på Øye er klassifisert i kategori 3 i henhold til avfallsforskriften⁶ og tillates benyttet for deponering av tunnelstein fra tunnelen mellom Indreeide og Korsmyra på fylkesvei 63.

---

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁶ Avfallsforskriftens kapittel 9 om deponering av avfall

8.5.2. Krav som gjelder for driftsfasen

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for drift, vedlikehold, tilsyn og overvåking av deponiet i driftsfasen.

Deponiet skal være sikret mot adgang for uvedkommende.

8.5.3. Avslutning

Deponiet skal avsluttes i samsvar med reguleringsplanen for området, samt eventuelle andre krav som fastsettes av forurensningsmyndigheten.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av hele anleggsvirksomheten, inkludert deponiet. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved anlegget som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på anleggsområde eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3. Etablering av beredskap

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

---

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

10. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

10.1 Kartlegging av utslipp

Virksomheten plikter systematisk å kartlegge utslipp til vann fra anlegget. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Virksomheten skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 10.4).

10.2 Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere utslippene til vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømmåling eller beregning, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for anleggets faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 1 under punkt 3.1.1 i tillatelsen.
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Virksomheten skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømmåling/beregning - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i tabell 2 i punkt 3.1.1, skal virksomheten årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde (g/år). Beregningene skal suppleres med stikkprøver.

10.3 Kvalitetssikring av målingene

Virksomheten er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Virksomheten kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Virksomheten må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for anleggets faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

10.4 Program for utslippskontroll

Virksomheten skal ha et program for utslippskontroll som inngår i anleggets dokumenterte internkontroll.

I programmet skal virksomheten redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 10.1 første ledd), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 10.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 10.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

10.5 Rapportering til Fylkesmannen

Virksomheten skal innen 1. mars hvert år. rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående går til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Rapporten skal minst inneholde:

- overvåkingsresultater fra utslippskontrollen
- oversikt over tømning renseanlegg, mengder, analysedata og leveringssted
- oversikt over eventuelle vedlikeholdstiltak som er gjennomført
- avvik i perioden med tilhørende korrigerende tiltak som er gjennomført

11. Overvåking av resipient

Det skal utføres visuell inspeksjon ved utslippsstedene og i resipientene ved Korsmyra, Indreeide og Berge, der observasjoner av oljefilm, blakket vann eller annen synlig forurensning skal registreres.

12. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

13. Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

14. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	PFOA
Perfluoroktansyre	
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDODA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsykladetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350